

Evropska unija



Evropska agencija za rekonstrukciju

**RADIONICA O
KREDITNO-GARANTNIM
FONDOVIMA**



Vlada Republike Crne Gore

g. ŽOZE FERNANDO FIGUEIREDO

Predsjednik

Portugalski nacionalni garantni fond

***Portugalsko iskustvo
sa kreditno-garantnim fondovima***

***Savjetodavna podrška transformaciji Fonda za razvoj
Projekat finansira EU posredstvom Evropske agencije za rekonstrukciju***

Zajednički garantni fond u Portugalu

Ključni aspekti

Korporativna misija

▶ **Podrška MiSP u pristupu finansijama** (popunjavanje praznine na tržištu):

- ✓ Smanjenje poteškoća vezanih za **veličinu**
- ✓ Smanjenje potreba za **kolateralom**
- ✓ Dostizanje povoljnijih **kamatnih stopa**



Poboljšanje **finansijske strukture** MiSP



Povećanje **finansijskog kredibiliteta** MiSP

MiSP su fokus Garantnog fonda

Zajednički garantni fond u Portugalu

ključna pitanja

Glavni igrači

SPGM

("nosilac" fonda)

Zajednički garantni fondovi (ZGF)

(izdavaoci garancija)

-Kontra-garantni fond- FCGM

(djelimično pokriva rizike ZGF-a)

Zajednički garantni fond u Portugalu *ključna pitanja*

Zakonodavni okvir

- ▶ **ZGF-i kao privatne kreditne institucije:**
 - korist za banke, u okviru Bazel pravila, smanjenjem obavezne težine kapitala garantovanog kreditnog portfelja na 20%
- ▶ **Minimalni akcijski kapital ZGF-a: 2 500 000 €**
 - (trenutno svaki ZGF ima **12 miliona € upisanog akcijskog kapitala**, većinu drže privatna MiSP, Privredna komora i poslovne banke)
- ▶ **Minimalno učešće MiSP:**
 - ZGF sa početnim učešćem MiSP od 25%, koje ide do 50%, nakon 3 godine aktivnosti
- ▶ **Javno učešće u fondu:**
 - **kontra-garantni mehanizam (FCGM) definisan zakonom**
 - podrška u osnivanju i rastu novih ZGF-a
 - (u obje situacije, koristeći programe strukturalnih fondova za Portugal, a kasnije, kroz podršku Evropskog investicionog fonda u okviru MAP-a, kako bi se dostigao “3-ći nivo” pokrića)

Zajednički garantni fond u Portugalu *ključna pitanja*

Zakonodavni okvir – glavni zakoni

<p>Dekret -Zakon br. 211/98, od 16. jula 1998. godine</p> <p>dopunjen Dekretom-Zakonom br. 19/2001 od 30. januara 2001. godine</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uspostavlja koncept zajedničkih garantnih fondova (ZGF) u portugalskom zakonu. - klasifikuje ZGF kao posebnu kreditnu instituciju koju reguliše i nadzire Centralna banka, kao i bilo koju drugu banku u portugalskom sistemu, koja podliježe stopi solventnosti i pravilima o rezervi
<p>Portaria br. 1010/98, od 1. oktobra 1998. godine</p>	<ul style="list-style-type: none"> - utvrđuje minimalni akcijski kapital za zajednički garantni fond u iznosu od 2,5 miliona eura
<p>Dekret -Zakon br. 229/98, od 22. jula 1998</p>	<ul style="list-style-type: none"> - osniva Fundo de Contragarantia Mútuo (FCGM) kao nacionalno pravno tijelo za izdavanje kontra-garancija na sve garancije izdate od strane zajedničkih garantnih fondova (ZGF).
<p>Portaria br. 1354-A/99, - od 31. decembra 1999. godine</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odobrava posebna pravila i procedure za FCGM Tek nakon ovog akta, FCGM je mogao formalno da počne sa poslovanjem.

Zajednički garantni fond u Portugalu

ključna pitanja

SPGM

Osnovan 1994. godine kao pilot-ZGF, sa ciljem stvaranja privatnog garantnog fonda (zajedničkog)

U pravnom smislu, to je kreditna institucija (*“sociedade de investimento”*)

Glavni akcionari:

- **Nacionalne agencije za MiSP** (IAPMEI, ITP)
- **Najveće privatne banke** (BPI, BES, MilleniumBCP, BTA)
- **ostatak – MiSP**

(na 31. decembar, 2002. godine, na kraju pilot projekta, bilo je oko 500 MiSP koji su prebačeni u novi ZGF)

Zajednički garantni fond u Portugalu *ključna pitanja*

Razvoj fondova

Od kraja 2002. godine, uspostavljanje
“regionalnih” ZGF-a:

- **ZGF NORGARANTE** na sjeveru
- **ZGF LISGARANTE** na jugu i ostrvu Madeira
(ova prva dva su nastala kroz proces podjele pilot aktivnosti SPGM-a)
- **GARVAL** u centralnom regionu i na Azorskim ostrvima (od početka uspostavljen kao lokalna privatna inicijativa, podržana od strane SPGM-a)
- **ZGF AGROGARANTE** na nacionalnom nivou, sa posebnim fokusom na agro-industriju (inicijativa javnih poljoprivrednih vlasti, uz podršku FEOGA programa za Portugal, ali uz poštovanje regulative o privatnom upravljanju i minimalnom akcijskom kapitalu od strane MiSP. Istovremeno je i pod pokrićem FCGM-a, uz korišćenje posebnog kapitalnog doprinosa fondu, kojeg su, za tu priliku, obezbijedile javne vlasti)

Zajednički garantni fond u Portugalu *ključna pitanja*

Javni kontra-garantni fond (FCGM) kojim upravlja SPGM

Tekući iznos kapitala: upisano 144 miliona €, izdato 123 miliona €

- **Garancija drugog sloja**
- **Obično, kontra-garancija između 50% i 80% od iznosa garancije ZGF-a** (u prosjeku 60%)
- **Evropski investicioni fond (EIF) fondu daje “treći nivo” garancije, u specifičnim prilikama**
(pokriće EIF-a pomaže FCGM-u da podigne iznos svoje kontra-garancije na srednje/dugoročne investicione kredite za MiSP sa ispod 100 radnika)

Zajednički garantni fond u Portugalu *ključna pitanja*

Kontra-garantni fond (FCGM)

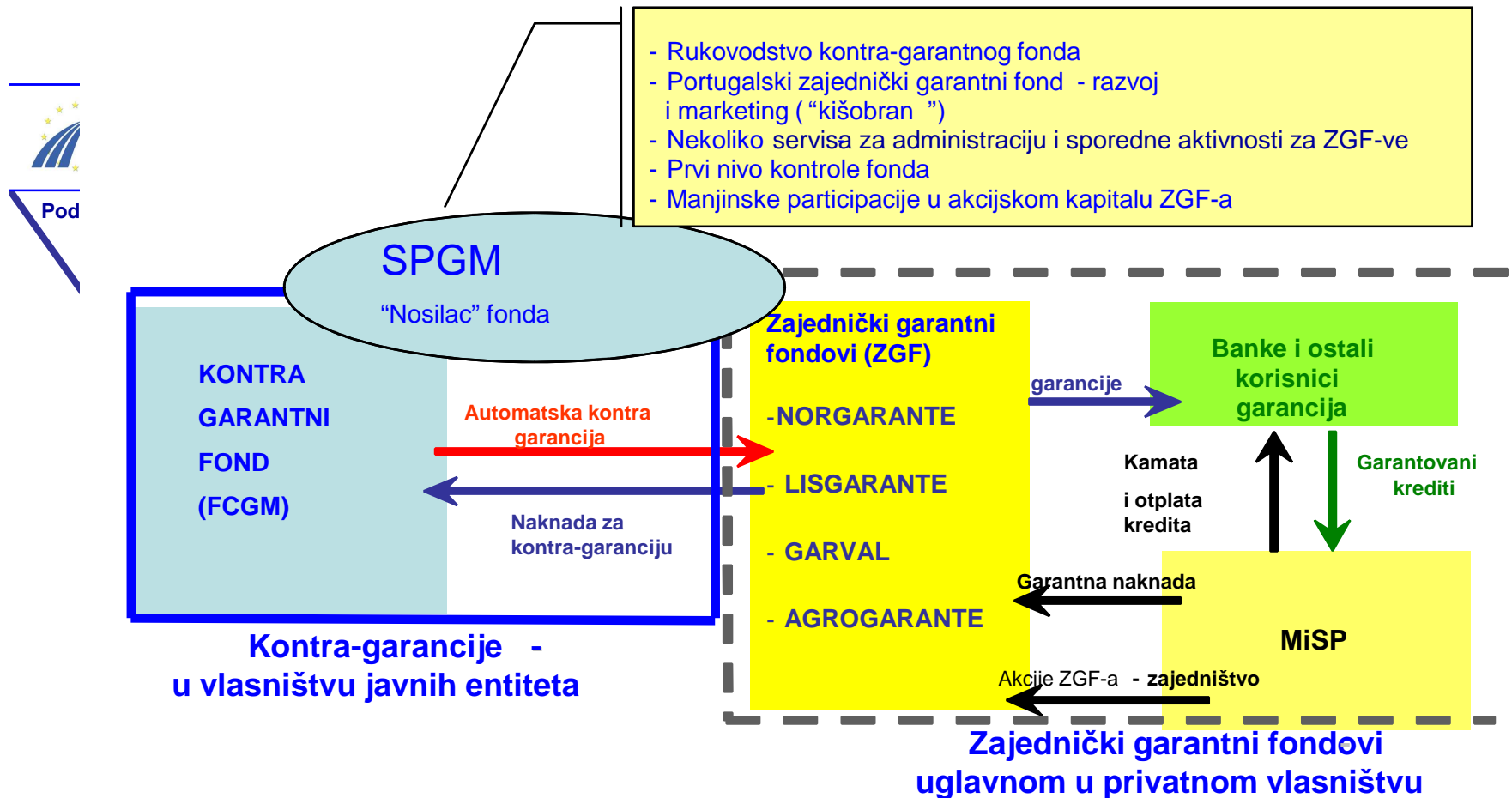
FCGM je sredstvo razvoja javnih procedura

- Agencije za MiSP mogu da pripreme specijalne mjere, u cilju pomaganja MiSP da dobiju bolji pristup finansijama kroz kontra-garantni mehanizam
- Primjer je FINICIA, novi program koji je skoro otpočeo i kojeg je pokrenula IAPMEI, agencija za MiSP
- Zatim ZGF-vi, u saradnji sa bankama i organizacijama MiSP sprovode evaluaciju i distribuciju, kako bi se osigurao veći nivo transparentnosti i efikasnosti

Zajednički garantni fond u Portugalu

ključna pitanja

Strateški pogled



Zajednički garantni fond u Portugalu

ključna pitanja

Postojeća operativna situacija u fondu

Zajednički garantni fondovi (ZGF)

- Lokalni i direktni marketing
- Započinjanje toka posla
- Bankarsko kanalisanje
- Procjena rizika
- Donošenje odluke i izdavanje garancije
- Monitoring
- Prvi koraci na procedurama povraćaja
- Upravljanje rizikom svog portfelja
- Razvoj mreže manjih ogranaka na glavnom distriktu

Kontra-garantni fond (FCGM)

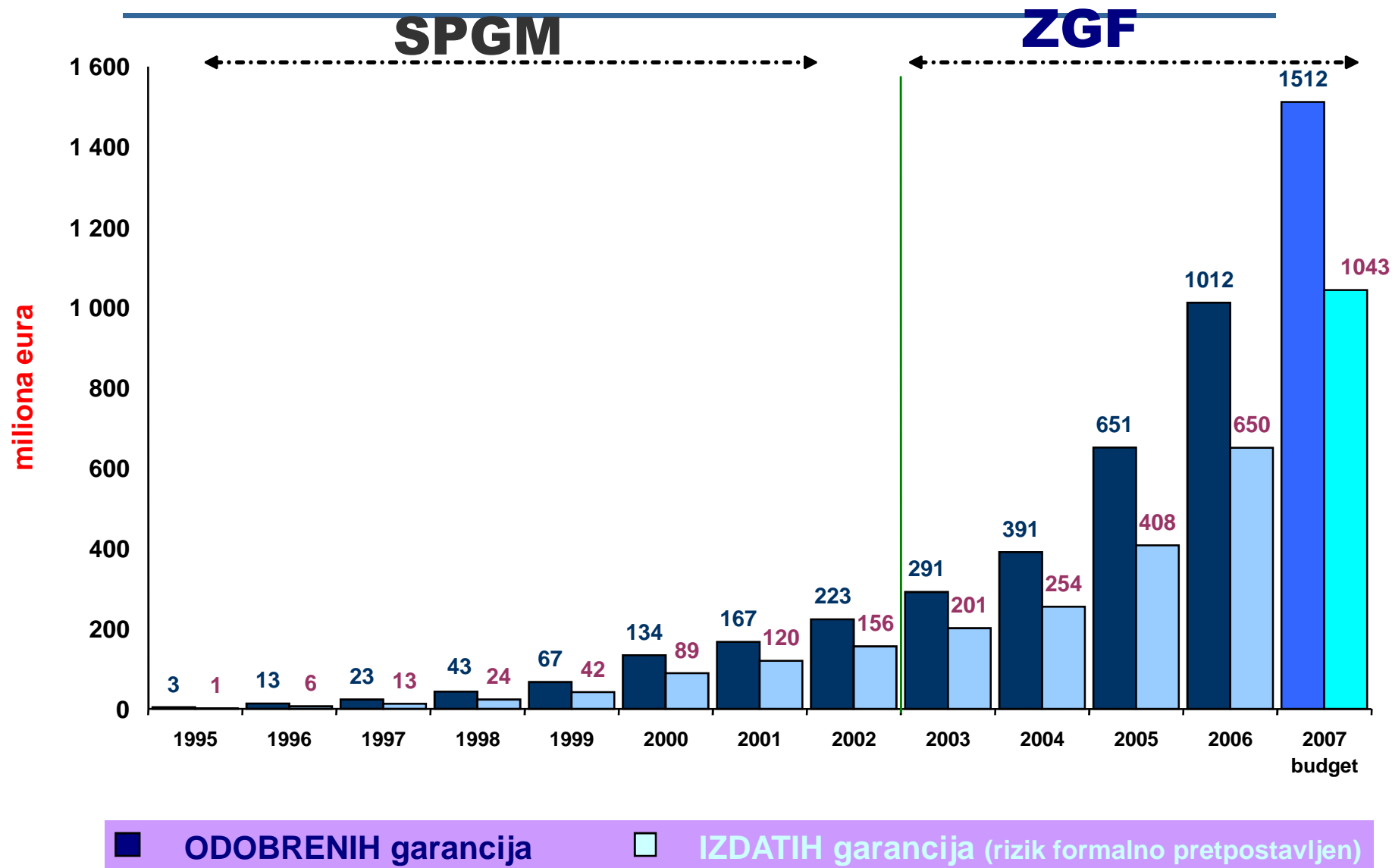
- Automatska kontra-garancija za ZGF-ve
- Sporazumi sa EIF u vezi pokrića trećeg nivoa

SPGM (“nosilac”)

- Upravlja kontra-garantnim fondom
- Djeluje kao centar zajedničkih servisa za sve ZGF-ve (administracija i sporedni poslovi)
- Strateška jedinica za globalne procedure i razvoj proizvoda
- Globalni marketing proizvoda “zajednička garancija”
- Institucionalni odnosi i međunarodno predstavljanje
- Manjinske participacije u akcijskom kapitalu ZGF-va

Zajednički garantni fond u Portugalu ključne brojke

Akumulirane garantne obaveze



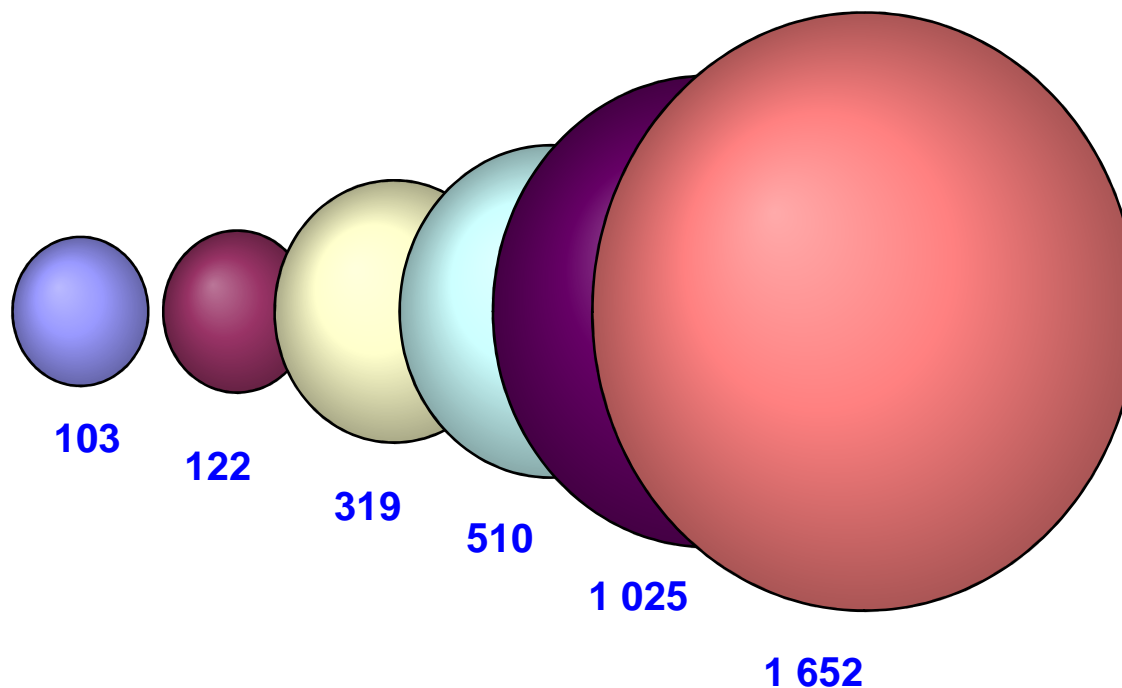
Zajednički garantni fond u Portugalu

ključne brojke

MULTIPLIKATOR JAVNIH INVESTICIJA u PORTUGALSKOM ZAJEDNIČKOM GARANTNOM FONDU

(akumulacija na 30. jun 2006. godine – u milionima eura)

- Javna investicija (SPGM + kontra-garancija)
- Ukupna investicija (javna + privatna u ZGF-u)
- Izdate kontra-garancije
- Izdate garancije
- Krediti i ostala finansiranja MiSP
- Investicije od strane MiSP



MiSP:
+/- 1.700

Otvorena ili
podržana radna
mjesto:
+ de 55.000

Zajednički garantni fond u Portugalu

ključna pitanja

Ostale glavne karakteristike ZGF-a

▶ ZAJEDNIŠTVO:

- MiSP moraju kupovati akcije = minimum 2% od vrijednosti garancije

▶ INDUSTRIJSKA POKRIVENOST:

- proizvodnja, trgovina, turizam, servisi i građevinarstvo
- sa AGROGARANTE ZGF-om, takođe i poljoprivreda i srodne industrije

▶ POLITIKA KOLATERALA:

- po pravilu, ZGF-vi ne zahtijevaju realni kolateral;
- često se uspostavljaju neki uslovi kao što su:
 - *negativna zaloga*
 - *obaveza o vlasništvu*
 - *sopstvena mjenica*

Zajednički garantni fond u Portugalu *ključna pitanja*

Tipične operacije

Garancije vezane za:

- ▶ **Dugoročne bankarske kredite** (obične se odnose na investicije)
- ▶ **Kratkoročne kredite**
- ▶ **Tehničke obaveze** (poput kvalitetnih zaliha)
- ▶ **Plaćanje dobara u dugoročnim ugovorima** (roba ili zakupi)
- ▶ **Finansiranje lizinga**
- ▶ **Izdavanje obveznica**
- ▶ **Anticipaciju javne subvencije**
- ▶ **Poreske obaveze**
- ▶ **Po pravilu, garancije vezane za bilo koju ugovornu obavezu**

MiSP

Zajednički garantni fond u Portugalu *ključna pitanja*

Jaki stavovi umjesto zaključka

- **Podrška pristupu finansijama za MiSP, uz niže troškove**
- **Za banke, blaži bankarski zahtjevi za sopstvenim sredstvima** (sa pravilima o solventnosti) **i blaže odredbe o kreditnom riziku**
- **Striktna procjena rizika** (i kao rezultat, niska stopa neotplaćenih kredita)
- **Visoka fleksibilnost u adaptaciji na većinu potreba MiSP-a**
- **Znatna industrijska pokrivenost**
- **Aдекватna politika vezana za naknade i javno** (nacionalno – FCGM i evropsko – EU/EIF) **kontra-garantno pokriće osiguravaju dugoročnu održivost fonda**






Marketinške aktivnosti



Hoje em dia, ninguém empresta nada sem uma garantia.

No mundo dos negócios, já lá vai o tempo da palavra de honra. E nem sequer é uma questão de desconfiança, é simplesmente uma questão de lógica, bom senso. As Garantias a Empréstimos são hoje instrumentos fundamentais, pois permitem obter crédito junto das instituições bancárias em melhores condições de preço e prazo. E são apenas uma das muitas que as Sociedades de Garantia Mútua (SGM) prestam, cumprindo o seu papel de impulsionar o desenvolvimento das PME's.

Quando precisar de uma Garantia a Empréstimos, Garantia de Bom Pagamento, Garantia de Boa Execução ou qualquer outro tipo de garantia, fale com um especialista: a SGM mais próxima. É simples, rápido e custa muito menos do que imagina. E muitas vezes é a diferença entre ganhar ou perder um negócio, entre ficar parado ou ir mais longe.

 LISGARANTE	LISGARANTE - SOCIEDADE DE GARANTIA MÚTUA, S.A. 213 520 760 - www.lisgarante.pt - lisgarante@lisgarante.pt	 GarantiaMútua Cresça connosco. Uma ideia  EFGM
 GARVAL	GARVAL - SOCIEDADE DE GARANTIA MÚTUA, S.A. 243 356 370 - www.garval.pt - garval@garval.pt	
 NORGARANTE	NORGARANTE - SOCIEDADE DE GARANTIA MÚTUA, S.A. 226 063 800 - www.norgarante.pt - norgarante@norgarante.pt	

Evropska unija



Evropska agencija za rekonstrukciju

**RADIONICA O
KREDITNO-GARANTNIM
FONDOVIMA**



Vlada Republike Crne Gore

HVALA VAM NA PAŽNJI

*Savjetodavna podrška transformaciji Fonda za razvoj
Projekat finansira EU posredstvom Evropske agencije za rekonstrukciju*